

NJENA DOLINA

HELENA GIACOMELLI

Sonce na ogolelih vejah, šumenje odpadlega listja pod koraki, splašen prelet drobne ptice, samota. Svetla otožnost poznojesenskega gozda.

V bregu, dobro uro hoda iz doline proti planini, iztrgani na gozda, travnata planjava. Na njej rjava zaplata zorane zemlje, raztežaj od steze kmetija. Zasanjana v rosнем jutru, romantična (... v odmevu spomina mehko zvenijo citre...) v očeh popotnika. Planinca.

Z zadnjo platjo se domačija utrujeno naslanja v strmino, prednja je z majhnimi okni obrnjena k soncu. Proti dolini. Kamor se vedno vračaš. Ko, srečen, použiješ svoj dan na planini. Ona, gospodinja te hiše, pa je, zgrbljena pod težkim nahrbtnikom, dolini vedno obračala hrbet. Se iz nje vračala v samoto bregov.

»Tako j bi šla živet tja dol,« je nekoč s skodelico črne kave položila predte tudi svoje zatrte želje. Iz rok se ji je skotalil klobčič trpkosti: »Dela sem vajena, to ni najhujše. Nošnja, to je pa garanje. Vsa sem preč. Drugi dan se komaj spet poborem,« se je zastrmela skozi okno. Se zamaknila tja, čez temni rob gozda, v svetlobo nad dolino.

»Zdaj še kar gre. Pozimi pa ni nobene gazi. Samo naše stopinje v snegu. Tudi po teden, dva ne pride človek blizu. Le kdo bi tedaj rnil v planino, če mu ni treba! Jaz pa moram dol. V trgovino, ko zmanjka reči. Otroka v šolo. K zdravniku, kadar še moreš. No, saj pride; ko je zelo hudo, pride sem gor. Kakor pač lahko,« je postajala vse večja in težja njena samota. Kot bi se z brega

odtrgala kepa snega, se valila, debelila in grozila, da bo zadušila vse, kar se bo znašlo na njeni poti.

»Pa on noče v dolino,« se je z očmi uprla v kuhinjska vrata. Če bi jih on, njen mož, odrinil in vstopil, bi se spet zaprla v molk. In pod večer, ko roke brezvoljno obležijo v naročju, z grenkobo pestovala boleče hrepenenje. Po svoji dolini.

»Noče dol. Pravi, da nisva še tako stara, da ne bi zmogla življenja tu gor. Ampak jaz jih imam že čez petdeset. In sem hudo utrujena,« klobčič trpkosti ni imel konca.

»Tako rada bi še enkrat videla Brezje! Petnajst let že nisem bila tam. Kar s kolesom bi šla. Kot takrat, ko smo bili mladi. Ko sem živela v dolini,« so se ji zasvetile oči in spomini so ji zgladili gube na obrazu.

Ni še enkrat videla Brezji. In ni prišla živet »tja dol«. Pripeljali so jo. V krsti. V njeno dolino. Potem, ko je, ne prvič, vendar tokrat zadnjič, zbežala. V svoj svet. Nedaleč od domačije. A neskončno oddaljen od vseh. Sedla je na skalnat rob, ki se je lomil v dolino. Utrujena od samote, razjedena od praznega upanja je morda razklenila naročje. Odvrгла bolečino in hrepenenje. Pretrgala nit življenja. Spomladi, ko je cvetel teloh v bregu nad domačijo.

Sonce na prosojnih, mladozelenih listih dreves, nizka trava, gost ščebet ptic, svetla samota pomladnega prebujenja. Pričakovanja.

V bregu, na pol pota med dolino in planino, kmetija. Pravljično sanjava v rosнем jutru, čarobna v očeh tihotnega popotnika, planinca... V odmevu spomina ječijo strune citer...

Letošnje poletno vreme na Kredarici

Letošnji poletni temperaturni povpreček na Kredarici je znašal 5,4°; bil je za 0,5° nad dolgoletnim temperaturnim povprečkom poletja. Poletni temperaturni ekstremi so se gibali med 17,8° (maksimum) in -5,7° (minimum). Skupno je v vseh treh poletnih mesecih padlo 496 mm padavin, kar je 77 % normalne poletne količine padavin. Iz navedenih podatkov zaključimo, da je bilo letošnje poletje na Kredarici rahlo pretoplo in premalo namočeno.

Podrobnosti po posameznih mesecih so naslednje:

Mesec junij je bil rahlo prehladen. Njegov temperaturni povpreček je znašal 2,5°, kar je za 0,7° manj od dolgoletnega povprečka (obdobja 1961—1990), ki znaša 3,2°. Zato pa je bil mesec julij občutno pretopel, saj je bil njegov temperaturni povpreček 8,5° kar za 2,7° nad normalno vrednostjo. Avgustovski temperaturni povpreček 5,2° pa je bil za 0,6° pod dolgoletno normalno avgustovsko vrednostjo. Najvišje in najnižje mesečne temperature (ekstremne mesečne temperature) so bile v mejah doslej znanih temperaturnih ekstremov. Junjski temperaturni maksimum je znašal 13,4° (21. junija), minimum pa -5,1° (23. junija). Julijska ekstrema sta bila maksimum 17,8° (27. julija) in

minimum 2,0° (7. julija). Avgustovski maksimum je znašal 12,7° (1. avgusta), minimum pa -5,7° (31. avgusta).

Sonce je obsevalo Kredarico v juniju 114 ur, v juliju 203 ure in v avgustu 127 ur. Razmeroma visok je bil povpreček mesečne oblačnosti v juniju - 7,8 desetine pokritosti neba, njegov dolgoletni povpreček pa znaša le 6,9 desetine pokritosti neba. Julijski povpreček oblačnosti je znašal 6,0 desetine pokritosti neba, njegov dolgoletni povpreček pa znaša 6,3 desetine pokritosti neba. V avgustu je znašal povpreček 6,9 desetine pokritosti neba, njegov dolgoletni povpreček pa znaša 6,0 desetine pokritosti neba. Skratka, prvi in zadnji poletni mesec sta bila prekomerno oblačna, srednji pa je bil podpovprečno oblačen.

To se odraža tudi v posameznih mesečnih višinah padavin. V juniju je padlo 118 mm moče, kar je 85 % normalne višine padavin tega meseca. Poleg dežja je v juniju tudi nekajkrat še snežilo. Snežna odeja je ves mesec pokrivala Kredarico, njena maksimalna debelina je merila 140 cm. V juliju je padlo 130 mm dežja, kar je 64 % normalne julijske količine padavin na Kredarici. Avgust je bil s 184 mm padavin najbolj namočen poletni mesec. V tem mesecu je nekajkrat tudi že snežilo. Snežna odeja je štiri dni pokrivala Kredarico in okolico.

Letošnje poletno vreme na Kredarici in v njeni okolici planincem ni bilo najbolj naklonjeno.

F. Bernot